

at man selv på områder, hvor konfiskation bør være den regelmæssige følge af overtrædelser, bør undgå obligatorisk konfiskation. Herefter fortsætter betænkningen:

»Men der kan på den anden side ikke bortses fra, at der kan være spørgsmål om på sådanne områder at overveje særlige formuleringer, f.eks. at konfiskation »skal ske, medmindre den i det enkelte tilfælde ville være ubillig.«

Staffelovrådet tilsluttede sig den nordiske strafferetskomités hovedsynspunkt, idet rådet i betænkningen s. 16 anførte:

»Flere af særlovgivningens konfiskationsregler er obligatoriske, således at domstolene tvinges til at konfiskere under de i bestemmelsen angivne betingelser. Bestemmelser af denne art betegner en fravigelse af de i straffelovgivningen i øvrigt fulgte principper, hvorefter der tilkommer domstolene en betydelig frihed med hensyn til valg af strafferetlig reaktion, og er reelt uheldige, for så vidt som der på ethvert område på forhånd må påregnes at kunne forekomme tilfælde, hvor konfiskation er upåkrævet eller endog urimelig, jfr. herved den nordiske strafferetskomités betænkning, nedenfor s. 94.«

Dette synspunkt fremtræder som konklusion dels på en gennemgang af en række principielle synspunkter vedrørende konfiskation og dels på en kritik af de gældende konfiskationsbestemmelser, hvor navnlig særlovgivningen kritiseres for at være utilfredsstillende, idet den i sit indhold ikke synes at bygge på hverken nogen principiel stillingtagen til konfiskation som kriminalretlig retsfølge eller på nogen særlig indgående overvejelse af det praktiske behov for konfiskation på vedkommende specialområde.

Argumentationen bygger således tilsyneladende på ønsket om at give domstolene en større frihed til at fastlægge den strafferetlige reaktion, om end rådet erkender, at udbyttekonfiskation (betænkningen s. 13) »må påregnes at have en præventiv betydning gennem dens markering af, at det »ikke kan betale sig at begå forbrydelse«. Den virker desuden som en imødekommelse af en almindelig retsopfattelse, hvorefter det ville være anstødeligt, om en lovovertræder efter straffesagens afslutning kunne beholde det ved lovovertrædelsen indvundne udbytte.«

Forud herfor har rådet fastslået (betænkningen s. 13), at af »væsentlig betydning for en bedømmelse af konfiskationens hensigtsmæssighed som strafferetlig reaktion er, om konfiskationen opfylder kriminalpolitisk relevante formål, der ikke eller ikke på en lige så hensigtsmæssig måde kan følges gennem straf.« Et synspunkt, der synes at

svare til det ovenfor angivne fra den nordiske strafferetskomités betænkning.

Spørgsmålet har senere været berørt i betænkning nr. 981/1963 om håndhævelse af bygge- og miljølovgivningen (s. 145 f), der dels konstaterer, at konfiskation kun sjældent finder anvendelse på miljøbeskyttelsesområdet, dels finder dette vanskeligt at forklare. Udvalget er dog tilbøjelig til at søge forklaringen i manglende tradition for anvendelsen af konfiskationsbestemmelserne og at overtrædelserne af miljøbeskyttelseslovgivningen ikke i domspraksis synes særlig strafværdige. Udvalget har dog ikke fundet anledning til at stille forslag om ændringer i de gældende regler.

I forbindelse med behandlingen af forslag til lov om ændring af forskellige miljø- og planlægningslove. (Håndhævelse), se Folketingstidende 1983-84, 2. samling, forhandlingerne sp. 943, 1741, 6159 og 6327 samt tillæg A sp. 1537, tillæg B sp. 511 og tillæg C sp. 345, søgte socialistisk folkeparti at indføre en regel i miljøbeskyttelsesloven om obligatorisk konfiskation. Forslaget blev dog opgivet under udvalgsarbejdet til fordel for et forslag, der i selve lovteksten fremhævede straffelovens konfiskationsbestemmelser. Bestemmelsen findes i den gældende miljøbeskyttelseslovs § 83, stk. 5.

Siden behandlingen af det nævnte lovforslag har folkettingen en gang siden haft lejlighed til at behandle problemet vedrørende obligatorisk konfiskation. Det drejede sig om et forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov af Hans Hækkerup (S) m.fl., se Folketingstidende 1984-85, forhandlingerne sp. 4569, 6172, 9853 og 10094 samt tillæg A sp. 2335, tillæg B sp. 1337 og 1359 samt tillæg C sp. 417. Under 1. behandling drøftedes spørgsmålet om obligatorisk konfiskation af udbyttet ved ulovlig våbentransport og -handel særdeles indgående. Et forslag herom blev indføjet i lovforslaget ved 2. behandling og vedtoges med stemmerne fra S, SF, RV og VS. Også behandlingen af ændringsforslaget gav anledning til en grundig debat om de principielle spørgsmål vedrørende obligatorisk konfiskation.

Af retspraksis efter miljøbeskyttelsesloven synes at fremgå, at domstolene kun sjældent statuerer konfiskation som retsfølge, medens det derimod oftere forekommer, at bødeniveauet begrundes med den indvundne besparelse eller lignende konfiskatoriske synspunkter. Derved bringer praksis sig i overensstemmelse med rigsadvokatens meddelelse nr. 5/1979 af 9. oktober 1979, hvor anklagemyndigheden netop henvises til i forbindelse med bødepåstanden at inddrage spørgsmålet om tilsigtet gevinst/besparelse. Om retspraksis i øvrigt hen-